

Cattery Management

Als we het over management hebben denken we daarbij al snel aan een bepaalde zakelijkheid. Het is geenszins de bedoeling van dit artikel om mensen die zomaar eens een nestje fokken op wat voor manier af te schrikken. De doorgewinterde fokker kent reeds de klappen van de zweep maar vaak gaat er door routine matig handelen ook bij hen nog wel eens wat mis. Een van de conclusies die kon worden getrokken uit onderzoek naar de gezondheid toestand van onze Siamees was dat onnodig veel kittens vroegtijdig overlijden door externe oorzaken. Mismanagement in grote en kleine cattery's kan onnodig veel problemen voor kat en eigenaar opleveren. Het ligt dan ook voor de hand hieraan eens wat aandacht te besteden. Een wat zakelijke benadering met betrekking tot cattery management is dan ook inherent aan deze problematiek.

De doelstelling en missie van de cattery houder moet zijn. Het instandhouden en het verder ontwikkelen van het ras dat hij fokt. Maar in de eerste plaats komt de zorg voor een goede gezondheid en het welbehagen van zijn katten. Om hieraan gevolg te kunnen geven is kennis van en omgang met katten noodzakelijk. Een juiste instelling met betrekking tot de verzorging en behoefte van een kat vereist kennis van de benodigde attributen en hygiëne binnen de cattery en niet te vergeten dat van de kat in het bijzonder. Kortom kennis is van essentieel belang als u uw katten in topconditie wilt houden.

Definitie van een cattery.

Is er sprake van een cattery als men over een cattery naam beschikt? Spreken we van een cattery waar slechts één nestje per jaar wordt gefokt of zien we een cattery als een instituut waar met kennis van zaken kampioenen worden geproduceerd? Kortom over de definitie van een cattery kan veel worden gezegd, echter in dit artikel ga ik ervan uit dat wanneer men minimaal over twee katten beschikt waarmee bovendien ook regelmatig een nestje wordt gefokt er sprake is van een cattery.

Ruimte in de cattery.

Om aan de doelstelling van een cattery te kunnen voldoen leven er vaak noodgedwongen meerdere katten op en relatief klein vloer oppervlak. Veel katten in een te kleine ruimte, in vaktermen ook wel crowding genoemd, geven vaak aanleiding tot sociale onrust en stresssituatie met gevolg nerveuze en soms ook agressieve katten. Naast genetische oorzaken is stress veroorzaakt door crowding een van de oorzaken die lijden tot een vermindering van het immuun systeem bij de kat waardoor virussen en bacteriën de kans krijgen zich door lichaamsvocht, uitwerpselen en wondjes rijkelijk in een cattery te verspreiden. Virussen zijn de grootse vijand van een cattery! Een virus ziekte bestrijd je niet zomaar even met een pilletje! Vooral wanneer men volwassen katten en kittens door elkaar heeft lopen wordt het immuun systeem nogal eens doorbroken, met gevolg dat kwistig met antibiotica moet worden omgesprongen om de secundaire infecties enigszins binnen de perken te houden. Virologen prediken dan ook veelvuldig dat men beter nesten apart van de overige dieren kan laten opgroeien. Of liever nog alle katten in kleine populaties te huisvesten. Inderdaad is de infectiedruk dan veel lager en zullen de kittens minder de kans lopen door een drager wat een algemene term is voor een geïnfecteerde kat zonder symptomatische verschijnselen die met name in stress situaties virus uitscheid, te worden besmet. Echter dit gaat weer ten kosten van het socialiseren van de kittens wat labiele karakter eigenschappen tot gevolg zou kunnen

hebben. In vroeger tijden toen het woord cattery nog geen betekenis had in de zin zoals we die nu kennen waren katten min of meer solitaire levende wezens die zich zonder enige belemmering vrij konden bewegen. Het instandhouden van de katten populatie gebeurde op natuurlijke wijze door vrijelijk verparingen (random mating). Indien er toen sprake zou zijn geweest van een grote infectie druk dan zou de kat zonder alle medische hulp en preventieve vaccinaties waar over we nu kunnen beschikken allang tot een van de uitgestorven diersoorten behoren. Door de komst van de cattery's die zich specifiek gingen toe leggen op het gecontroleerd fokken van raszuivere katten werden inherent daaraan katten van jong af aan noodgedwongen geleerd in grote groepen te leven (early learning experience). Dit maakt dat katten zich sociaal kunnen aanpassen zodat wat meerdere katten in één huishouden niet direct een stress situatie hoeft op te leveren. Stress situaties ontstaan ook als de sociale rangorde te ver uiteen ligt. Katten met een lage rangorde sneeuwen in een grote katten groep totaal onder met gevolg dat met enige frequentie onderlinge ruzies ontstaan. Ondoordachte aankopen van katten in uw cattery werkt het dumpen van katten in de hand! Iets dat bij veel mensen afkeer wekt en vervolgens zijn negatieve weerslag heeft rondom de discussie met betrekking tot het houden van te veel katten in cattery's. Met de cattery's kwamen ook de ziektes zoals panleukopenie ofwel kattenziekte of liever gezegd werden meer bekend. Met het verder ontwikkelen van de technische en medische wetenschap werden telkens nieuwe medicijnen en vaccinaties ontwikkeld. Maar ook werden telkens nieuwe ziekten zoals FELV, FIP en FIV ontdekt. Zorg daarom voor voldoende ruimte of nog veel beter, neem niet zoveel katten! U zult zich meteen afvragen hoeveel ruimte een kat dan wel nodig heeft. Enig onderzoek toonde aan dat in het wild levende katten de beschikking hebben over 400 vierkante meter per kat. Zij staan per definitie dus niet erg bloot aan een hoge infectiedruk Hierdoor kunnen zij zonder medisch ingrijpen van de mens in hun natuurlijke omgeving overleven. Deze dimensies zijn in een cattery natuurlijk onhaalbaar. Katten die hun leven in een cattery's slijten zijn daarom meer onderhavig aan infecties dan hun wilde soortgenoot. Hieruit mogen we gerust concluderen dat katten in cattery's per definitie meer ziek zijn! Ik begeef mij op glad ijs wanneer ik stel dat circa 6 m² toegankelijk vloeroppervlak per kat een goede parameter zou zijn. Voor een doorsnee woonhuis komt dit neer op zo'n 10 katten. Zoveel meningen zoveel interpretaties! Ik stel hier nadrukkelijk toegankelijk vloeroppervlak omdat anders wel eens foutieve berekeningen kunnen worden gemaakt. Deze parameter is echter gebaseerd op niets en derhalve ook niet wetenschappelijk onderbouwd. Daarom stel ik hierbij onmiddellijk vast dat katten zich natuurlijk over een veel groter oppervlak moet kunnen bewegen of om zich zonodig in veiligheid te kunnen brengen. Dit kan men bijvoorbeeld bereiken door een klimpaal of iets dergelijks te bouwen. Sommige cattery managers hebben een soort vlierinkje annex looproute in de kamer gemaakt zodat meer vloer oppervlak en een soort vide achtige structuur in de woonkamer ontstaat. Met een goede dimensionering en vormgeving zou dit best eens extra cachet aan uw woonkamer kunnen geven! Men kan beslist niet volstaan met een kamer van 36 m² waarin zich 6 katten bevinden! Een kat heeft voor een gezonde ontwikkeling van zijn body en spieren veel bewegingsvrijheid met voldoende spring gelegenheid en sprint faciliteiten nodig. Zorg ook voor voldoende toetreding van daglicht wat de vruchtbaarheid van uw fokdieren ten goede zal komen. Veel werkende kattenbezitters beschikken over een zogenaamde katten kamer. Nu ben ik niet tegen het hebben van een katten kamer, integendeel soms kan dat heel handig zijn als men een ziek dier moet isoleren of na een operatie rustig moet laten herstellen. Maar het mag zeker niet dienst doen als kattencel! Soms verneem ik wel eens dat katten 5 dagen per week soms wel 10 uur per dag in de katten kamer worden weggeborgen. Pure kwellung natuurlijk omdat adequate ventilatie en conditionering van zulke benauwde ruimten meestal onvoldoende zijn. Een van de meest genoemde argumenten luid, omdat anders het hele huis zo smerig wordt. Dit gaat mij te ver. Katten heb je voor je plezier en als je carrière dat niet toelaat of het je simpel teveel is daar

extra werk voor te verrichten begin er dan maar liever helemaal niet aan! Een schrijvend voorbeeld las ik enige tijd geleden in een orgaan van een katten vereniging. Daarin werd een fokker voorgesteld waarbij de katten overdag in een kattenkamer verbleven. Het verhaal vertelde volgens dat slechts s'avonds zij even beneden in de huiskamer mochten vertoeven. Wat voor mij in het betreffende verhaal geheel niet door de beugel kon was het feit dat in dezelfde kattenkamer zich ook nog dekkater verblijven bevonden! Dit soort mensen hebben katten niet voor hun plezier maar slechts ter verlenging van hun eigen ego! Kortom een buitengewoon slechte voorstelling van zaken welke bovendien de kattensport om me zo maar eens uit te drukken in een negatief daglicht stelt. Daar moet toch heel snel paal en perk aan worden gesteld! Andere denken daar misschien anders over maar ik vind het strikt noodzakelijk dat katten over een voor hen vrij toegankelijke buitenren moeten kunnen beschikken. Frisse lucht sterkt de fysieke en psychologische gezondheid van de kat. Een buitenren maken is niet zo moeilijk als het lijkt. Met wat eenvoudige materialen bouwt u al snel tegen niet al te veel kosten een prima buitenren. In dit traject zijn al diverse artikelen verschenen. Een goede katten vereniging welke uiteraard beschikt over een welzijn reglement moet in staat worden geacht u daaromtrent te adviseren. Heeft u ook een dekkater of bent u van plan er een aan te schaffen, dan komen er geheel andere normen om de hoek kijken. Daarvoor verwijs ik graag naar het artikel "houden van dekkaters"

Verzorging van uw huis.

Zorg bij het houden van katten altijd voor orde en netheid in uw huis. Zorg voor regelmaat en discipline in uw cattery. U en uw kat voelen zich er happy bij. Een opgeruimd huis maakt men nu eenmaal gemakkelijker schoon dan één waar men telkens om rommel of obstakels heen moet werken. Zorg ook dat elektriciteit snoeren e.d. netjes en zoveel mogelijk zijn weggestopt. Regelmatig komt het voor dat katten, vooral kittens in alles bijten wat los en vast zit en daardoor worden geëlektrocuteerd. Indien u wat meer katten heeft verdient de afwerking van uw huis speciale zorg. Dat hoeft met een beetje inventiviteit niet altijd ten kosten te gaan van een bepaalde huiselijkheid of sfeer. Een beetje investeren in wat duurzamere materialen werpt zijn vruchten af ook op de wat langere termijn. Het verdient bij het houden van huisdieren maar ook als u kinderen heeft altijd de voorkeur een harde vloerbedekking in uw huis te leggen. Moddervoetjes, omgegooide limonade of melkbekers, meestal met inhoud maar vooral ook vlooien en huismijten welke meestal ook het gevolg zijn van allergie bij uw kinderen of uzelf, kunnen dan op eenvoudige wijze afdoende worden opgeruimd. Vloerafwerking is in talloze materialen en dessins verkrijgbaar. Harde vloerbedekking laat zich makkelijk reinigen met een zeep oplossing waardoor bacteriën en virussen minder besmetting gevaar op leveren. Ook de wanden van uw woonhuis verdienen speciale aandacht wanneer een cattery runt. Ga ervan uit dat uw wanden van afwasbaar materiaal moeten zijn voorzien. Heel geschikt is het z.g. sauswerk met een goede latex dispersieverf of ook het wat moderner spuitwerk ook wel spatverf genoemd. Deze applicaties kunnen door gebruik te maken van verschillende aanbreng technieken en kleuren aan elke gewenste woonsfeer worden aangepast. Heel geschikt zijn ook de kunststof lambriseringen. Maar niet ieder vindt dit gewenst. Papier behang is minder geschikt in een cattery. Met speciaal daarvoor ingericht huishoudelijk gereedschap kan iedere cattery manager zij huis op redelijk eenvoudig wijze optimaal schoon houden. De schoonmaak frequentie hangt een beetje af van uw gezinssamenstelling en het aantal huisdieren dat u heeft maar doe het regelmatig en sop de vloeren bij voorkeur dagelijks. Maak er een gewoonte van de ruimte rondom de kattenbak dagelijks te soppen. Indien u over een kattenluikje beschikt, haal daar dan ook regelmatig een sopdoekje langs. Zo'n luikje is door de natte neuzen natuurlijk ook een bron van besmetting.

Als schoonmaakmiddel kan het best een synthetisch vetoplossend schoonmaakproduct gebruiken anders krijgt u op den duur doffe vloeren. Het meest werkzaam bij de bestrijding van virussen en bacteriën is Natrium Hypochlorite beter bekend als bleekloog of chloor. Het verdient de voorkeur eens per week de vloer met oplossing van dit middel te desinfecteren. Misschien minder milieu vriendelijk maar het is nog steeds het beste en goedkoopste ontsmettingsmiddel en bij normaal gebruik niet schadelijker dan ander desinfectans. Bij zieke katten verdient het de voorkeur dit dagelijks te herhalen. Pas op met desinfectie middelen zij kunnen voor uw kat levensgevaarlijk zijn. Laat de vloer goed drogen alvorens u uw katten weer binnen laat. Denk erom bij het werken met chloor of andere desinfectansen zorg dat uw katten uit de ruimte zijn en neem uzelf in acht. Naast de schadelijkheid voor de gezondheid veroorzaakt chloor in natte toestand vergeling van de witte vacht. Vermijd bij het gebruik van deze middelen als het even kan huidcontact. Vraag voor de aanschaf van een desinfectans eerst advies aan uw dierenarts. Sommige doen meer kwaad dan goed. Een andere vorm van hygiënisch schoonmaken is met behulp van een stoom apparaat. De hete stoom dood onmiddellijk de meest voorkomende bacteriën en virussen. Bovendien is het milieu vriendelijk omdat gereinigd kan worden zonder zepen of desinfectans. Men kan ook overwegen om z.g. lucht reinigers al dan niet met ioniseerde werking aan te schaffen. Wij bezitten zo'n apparaat reeds een aantal jaren en zijn bijzonder tevreden over de werking daarvan. Het filtert de lucht van alle rond dwarrelde stof deeltjes. De ionisator zou de infectiedruk verminderen echter een bewijsvoering op dit gebied ontbreekt mij. Uw huis moet regelmatig worden geventileerd (minimaal 10-12 maal de inhoud van uw huis per uur). Met name bij nieuwbouw woningen welke optimaal zijn geïsoleerd vormt dit nog wel een probleem wanneer de installatie die de ventilatie verzorgt niet goed werkt of gebruikt wordt. Bacteriën, schimmels en virussen hebben het niet op sterke lucht stromen z.g. tocht. Indien mogelijk doet u er goed aan regelmatig deuren en ramen een kwartiertje tegen elkaar open te zetten. Zorg wel om kou vatten te voorkomen er tijdens het doortochten u en uw katten zich niet in deze ruimten bevinden!

Verzorging van de kat.

Hier geldt één gouden regel. Voorkomen is beter dan bestrijden! Verschillend per rasgroep eisen katten al dan niet dagelijks hun verzorging. Begin op jonge leeftijd de kat te wennen aan routine matige verzorging. Indien u showt is dit een absolute must. Maak de verzorging van uw kat niet tot een kwelling maar laat het door belonen en positieve aandacht uitgroeit tot iets leuks voor beide. Iets waar man en kat naar uit kan zien. Routine matige verzorging geeft een extra sterke band met uw kat.

Vachtverzorging.

De vacht is een graad meter voor de conditie van de kat. Bij een gezond dier ziet een vacht er glanzend uit en ligt goed glad aan. Een aantal rassen verlangt dagelijkse verzorging maar de Siamees volstaat door zijn korte vacht met het regelmatig verwijderen van de dode en losse haren. Men bereikt het beste resultaat door de kat met vochtige handen te aaien. U wrijft de kat net zolang tot uw handen geheel droog zijn. U zult merken dat op deze manier de weerstand tussen hand en vacht steeds meer toeneemt waardoor dode haren gemakkelijk worden verwijderd. U kunt het ook met behulp van een vochtige zeem leren lap doen. U herhaalt dit zo vaak als nodig is. Gebruik geen rubberen borstel o.i.d. Te hard borstelen kan de ondervacht beschadigen waardoor u nimmer een goed aanliggende vacht krijgt. Regelmatig kamt u de vacht met een z.g. vlooienkam. Het best lukt dat als de kat relaxed bij op u schoot ligt. Hierdoor krijgt u meer zicht op de ondervacht met daarin eventueel verborgen ongedierte.

Vacht verzorging bestaat niet alleen uit de verzorging van de haren maar ook van de onderliggende huid. Tijdens de kambeurt heeft u mooi de gelegenheid de kat na te kijken op eventueel onregelmatigheden zoals schilfervorming o.i.d. wat bijvoorbeeld kan duiden op allergie. Controleer op verdachte plekken zoals beschadigingen, bulten of wonden welke mogelijk kunnen ontaarden in een abces of besmetting door vliegen die eitjes in open wonden kunnen leggen. Controleer ook op kale plekken of een plekje met afgebroken haren wat kan duiden op aanwezigheid van schimmels waaronder de zo bij cattery's gevreesde ringworm.

Nagels.

Als men wel eens een nest kittens heeft groot gebracht zal men bij het lezen van dit stukje nog wel eens terug denken aan die vele duizenden speldenprikjes op rug en benen. Het is daarom ook algemeen gebruikelijk wanneer men de nagels van een kat knipt. Katten in een cattery verblijven meistens binnenshuis en de slijtage van de nagels is per saldo nihil. Het is mijn ervaring dat dit het best geschiedt met standaard nagelknipper. De in de dierenspecialzaak verkochte nagelknippers geven over het algemeen weinig zicht op gedeelte waar u moet knippen. U moet oppassen niet in het leven van de nagel te knippen. U kan dit herkennen aan het lichte ader die in de nagel loopt. Als u frequent de nagels knipt kunt u volstaan met de puntjes te verwijderen

Met de kat in bad.

In tegenstelling tot langhaar katten worden korthaar katten zelden in bad gedaan. Maar er kunnen zich situaties voordoen waarbij dit ritueel moet plaats vinden om geur en vuil van het vege kattenlijf te kunnen verwijderen. Mijn Siamezen houden er niet van en ondergaan dit ritueel dan ook uiterst zelden. Ik raad u aan de Siamees niet een dag voor de show te wassen. Door het gebrek aan natuurlijke huidvetten na het wassen is de vacht wat losser van structuur waardoor het mogelijk minder goed zal aanliggen. Langhaar katten daarentegen doet men juist wel een dag voor de show in bad. Ook hier geldt dat een vroege gewenning u later veel profijt zal opleveren. Gebruik in elk geval een shampoo die voor katten geschikt is zodat eventueel vergiftiging door opnemng via de huid is uitgesloten. Overleg hiertoe met uw dierenarts. Voordat u de kat gaat wassen moet u zorgen dat u voldoende handdoeken bij hand heeft en dat de temperatuur in de badkamer niet te laag is (minimaal 21 graden) om al te sterke afkoeling van de kat te voorkomen. Als u over een badkuip beschikt kunt u om te voorkomen dat de gehele badkamer nat wordt het best bij de kat in bad gaan staan. Is de kat lastig, dan doet u er goed aan uw partner een handje te laten helpen. Met een handwarme douche bevochtigt u de kat om hem daarna vervolgens eens goed in te zepen. Daarna de kat goed afspoelen totdat geen zeepresten meer zichtbaar zijn. Goed droog wrijven met de handdoek en zonodig föhnen tot de kat droog is. Het behoeft natuurlijk geen betoog, de kat binnen te houden totdat hij geheel is opgedroogd. Wanneer katten per ongeluk bij het gebruik van de kattenbak in hun eigen poep of dat van anderen hebben getrapt kunt u het best het betreffende pootje onder de handwarme kraan afspoelen. Daarna zal de kat zichzelf verder schoonlikken. Natte poepertjes e.d. maakt u schoon met een washandje. Een vochtige tissue volstaat natuurlijk ook.

Mondverzorging.

Het is belangrijk minstens eens per maand het gebit van uw kat na te kijken op gebreken. Het gebit is direct van invloed op de algehele gezondheid en daarmee de conditie van uw kat. Een slechte adem is meistens het gevolg van een vuil gebit (tandsteen) of een gebrek aan een van

de tanden of kiezen. Tandsteen is een veroorzaker van tandbederf. U dient dit dan ook regelmatig te (laten) verwijderen. Uw dierenarts kan soms grote delen tandsteen zonder narcose bij uw kat weg krabben. Indien uw kat zich gemakkelijk in de bek laat kijken kunt dit natuurlijk ook zelf doen. U moet dan wel een beetje vaardig zijn anders kunt u natuurlijk het tandvlees onnodig beschadigen. Vaak lukt het al met uw duimnagel of koop een tandsteen. Er is zelfs een tandpasta verkrijgbaar. Katten die veel nat voer krijgen hebben in de regel meer last van tandsteen dan hun soort genoten die het meer hebben op hardvoer. Stukjes langharig stof 15x15 cm, wat vaak wordt beschouwd als een prooi en waar stevig op wordt gekauwd helpt nog wel eens de tandsteen productie enigszins te remmen. Maar pas op met vezelachtige materialen zoals wol en dergelijke. Het eten van deze materialen kan mede een ivaginatie tot gevolg hebben. In overleg met uw dierenarts bepaalt u hoe vaak en wanneer u het gebit van uw kat laat inspecteren en reinigen.

Ogen

U controleert regelmatig de ogen van uw kat op onregelmatigheden, losse haren die het oog kunnen irriteren of heldere uitvloeijing van het oog. Zorg wel dat uw handen goed zijn gewassen alvorens u het oog van de kat beroerd.

Oren.

Oren controleert u minstens eens per week op aanwezigheid van vuil, mijten, ontstekingen of andersoortige stoffen die daar niet in thuis horen. Mijten herkent u aan een donker bruine korrelige smeer en dient u te laten behandelen door uw dierenarts. Ik plaats hierbij de opmerking dat sommige dierenartsen niet op de hoogte zijn van de ver strekkende gevolgen van bepaalde preparaten m.b.t. de behandeling van oormijt. Bijvoorbeeld Lindaan wat als werkzame stof in bepaalde preparaten aanwezig is. Navraag bij uw dierenarts heeft hier ook een preventieve werking. Oorontsteking komt regelmatig voor bij katten. U herkent dit aan een helder honing kleurige uitvloeijing welke er bij opdroging craquelé achtig uitziet. Ook dan is hulp van uw dierenarts noodzakelijk. Met een enigszins vochtig wattenstaafje van goede kwaliteit, m.a.w. waar de wattenprop aan het eind niet kan loslaten kunt de oren schoonmaken. Gebruik geen andere stoffen dan alleen schoon leidingwater om de oren van uw kat te reinigen.

Periodiek onderzoek van de kat.

Een van de adviezen die ik u in dit traject zou willen geven is deze. Observeer uw katten. Wees alert op afwijkend gedrag. Houdt ook een persoonlijk boekje van de kat bij. Dan kunt u later altijd nog eens terug kijken hoe dat nu ook al weer precies in elkaar stak. Laat uw katten vooral die van middelbare leeftijd vanaf 6 jaar periodiek onderzoeken op hun algemene conditie. Nog teveel komt het voor dat men te laat opmerkt dat de kat ziek is. Als u een goede dierenarts heeft zal hij tijdens de jaarlijkse enting de kat onderzoeken op een goede werking van de meest vitale organen of op aanwezigheid van andere mogelijk voorkomende afwijkingen. M.b.t. de preventieve entingen van de kat geldt hier bijna zoveel dierenartsen zoveel meningen. Enten we nu met dood of met levend vaccin. Hier speelt het dilemma dierenarts en fabrikant. De laatste prefereert levend vaccin. De dierenarts in de regel dode entstof. De fabrikant is er gezien het financieel economisch belang bij gebaat die entstof te propaganderen welke het meest winst genereert, met andere woorden waarvan de productie kosten het laagst zijn. Anderzijds speelt hier de ervaring van de dierenarts een rol. Kortom welk entprotecol volgen we? Ga er in ieder geval van uit uw kat minimaal eens per jaar

preventief moet worden geënt tegen katten en niesziekte. Het is onze ervaring dat dode entstof het minst problemen geeft. Heeft u nogal problemen met het calici of herpes virus zou u om de immuniteit te verhogen kunnen overwegen uw katten met preparaten te vaccineren die een specifieke reactie geven. In alle gevallen dient u vooraf overleg te plegen met uw dierenarts.

Verzorging van de zieke kat.

Ik las eens een uitspraak van een dierenarts en ik citeer, "het komt maar al te vaak voor dat een kat pas bij de dierenarts wordt gebracht als de eigenaar zelf twijfelt of het dier het nog wel zal halen". Einde citaat.

Bovenstaande gedachte gang is enigszins begrijpelijk wanneer een kat zich in een huishouden bevindt louter en alleen als gezelligheids dier. Bij fokkers zou zo'n opvatting fataal kunnen zijn en komt derhalve niet vaak voor. Eigenaars van raskatten die regelmatig showen zijn dan ook in de regel scherper in het observeren van hun kat dan de gemiddelde eigenaar van het gezelligheids katje. Immers conditie speelt een belangrijke factor in de beoordeling van hun kat.

Ken u kat of hoe herkent u een zieke kat.

Een gezonde kat is levendig en waakzaam, hij heeft belangstelling voor zijn omgeving en is bijzonder nieuwsgierig. Een zieke kat is in zichzelf gekeerd, slaapt doorgaans en het gebeuren om zich heen interesseert hem niet.

Een gezonde kat eet met graagte en tegen etenstijd maakt hij zijn verzorger duidelijk dat het weer eens tijd is voor een hapje. Een zieke kat eet niet of nauwelijks.

Een gezonde kat kan viezigheid of luchtjes niet velen. Bij iedere gelegenheid wast zich veelvuldig. Een zieke kat verzorgt zich zelf niet of nauwelijks.

Een gezonde kat heeft klare en heldere ogen zonder uitvloeiing en een vochtige koude neusspiegel zonder slijm of opgedroogde restanten ervan. Zijn tong en tandvles is helder roze. Zijn vacht is glanzend en glad aanliggend, zijn vel is soepel en ruikt zindelijk. Bij zieke dieren staan ogen geknepen laten bij voortduring het derde oogvlies zien. De neusspiegel is droog. Zijn vacht is open en ligt slordig aan. De reuk is ransig. Een opgepakte huidplooi heeft lager nodig om uit te zakken. In ernstige gevallen kan de huid bij de oren, ogen, mond en tong gelig verkleuren.

Een gezonde kat heeft een helder roze poeperd waaraan geen of nauwelijks resten van faeces kleven. Aangekoekte resten duiden vaak op een verkeerde ontlasting. Een uitzondering hierop geldt voor de hoogzwangere kat die door de dikke buik zich moeilijk kan schoonhouden. Een uitpuilend rectum bij kittens duidt erop dat hij te lang heeft geperst waarbij we moeten denken aan constipatie of diarree. Als een kitten diarree heeft moet u extra alert zijn op het ontwikkelen van een invaginatie. Wacht niet nog een dag maar neem contact op met u dierenarts.

Bij een gezonde kat ziet de ontlasting er stevig uit. Niet te hard maar ook niet zacht. Enig vocht is normaal. Bij zieke katten wisselt de kleur van de ontlasting. Witte, bleke of zwarte ontlasting duiden op ziekte. Opmerking: Wisselen van voeding kan soms ook verkleuring opleveren!

Met uitzondering van onbehandelde katers en krolse poezen ruikt de urine niet onaangenaam. De kleur van normale urine varieert van licht geel tot strogeel.

De temperatuur van een gezonde kat licht tussen de 38 en 39 graden Celsius. Grote afwijkingen wijzen op ziekte waarbij onder temperatuur het meest gevaarlijk is.

Gezonde katten hebben een normale ademhaling circa 20 a 30 keer per minuut. Jonge katten en katten ademen beduidend sneller. Afhankelijk van de emotionele toestand of geleverde inspanning kan de ademsnelheid variëren.

Help m'n kat is ziek.

Je rekent er nooit op maar als een van de katten ziek is zou je wensen dat je zelf was. Je zou dan kunnen aangeven wat je mankeerde waarop je vervolgens kon handelen maar nee, helaas is dat niet zo en moet je meest op gevoel je zieke kat verzorgen. Uw enige houvast maar helaas niet in alle gevallen is uw dierenarts. Wat doe je als je kat ziek is? Verzorg je hem zelf of laat je dat de dierenarts doen? Moet je de zieke kat isoleren of juist niet? Mensen met ervaring handelen resoluut. Daarentegen zal degene die niet zo door de wol gewassen is blindvaren op zijn dierenarts. Bijna elke dierenarts zal u adviseren om het zieke dier te isoleren. Ik begrijp goed dat u daar om emotionele redenen wel eens niet geheel achter kunt staan. Maar er zijn ook nog andere redenen te bedenken waarom een kat nu juist wel of niet moet worden geïsoleerd. Stel u heeft 5 katten en één wordt ziek. Nu kun je afvragen waarom hij ziek wordt. Is dat simpel ouderdom, hebben soms we te maken een verkeerde pagina in het DNA boekje of spelen externe factoren een rol? Dierenartsen kunnen vaak moeizaam een diagnose stellen. Nogal regelmatig hoor ik dat katten op van alles en nog wat worden getest ook als het gaat om de standaard onbenulligheden. Afgezien van de kosten kun je afvragen of dat nu wel nodig is? Maar wat doe je als niet zo ervaren bent. Hoe stelt een dierenarts zich naar de klant toe op? Van de top down of preferereert hij the span of controll om maar eens moeilijke woorden te gebruiken. Helaas hebben dierenartsen lang niet altijd een passend antwoord en vaak beperkt de behandeling zich tot we zien wel waar het schip strandt. Anderzijds kun je afvragen hoe het is gesteld met de incubatie tijd van een bepaalde ziekte. Een zieke kat heeft natuurlijk al langer wat onder de leden en zou derhalve de andere katten in uw huis allang kunnen hebben geïnfecteerd. Ook wij kattenmensen kunnen een belangrijke rol spelen in het overbrengen van ziekten. Hoe verklaard men anders dat in gescheiden levende groepen katten elkaar infecteren met ik niet wat allemaal. De enige overeenkomst is de mens! Ik ben van mening dat zieke dieren moeten worden geïsoleerd en dan bedoel ik niet in een kooitje in de groep maar in een aparte ruimte. Absolute rust is vaak de beste kuur voor zieke dieren. De eigenaar is dan meteen in staat om na te gaan of de kat eet, drinkt en zijn behoefde doet. Bij ziekte in uw cattery is het meer dan ooit van belang uw huis zo rein mogelijk te houden. Zieke dieren zijn vaak in vormen van speeksel, urineren en faeces enorme infectie bronnen. De verzorging van uzelf is in dit traject ook uitermate belangrijk. Was uw handen frequent met zeep. Uw kleding en schoeisel verdienen ook speciale aandacht. Vooral na het verzorgen van een zieke kat moet u regelmatig van kleding en schoeisel wisselen, reinigen en desinfecteren alvorens u weer verder gaat met de verzorging van uw overige dieren. Met name het calicivirus is gemakkelijk via de mens aan andere katten over te dragen. Geeft een geïsoleerde kat te kennen zich weer bij de groep aan te willen sluiten moet u hem eventueel na advies van uw dierenarts, daartoe in staat stellen. Zien leven doet leven! Het zal zijn verder herstel bevorderen.

Als uw dierenarts u een medicijn in tablet vorm voorschrijft en u geen ervaring heeft in het toedienen ervan, schaam u dan niet dit te zeggen. Uw dierenarts is graag bereid u te demonstreren hoe u dat het best kan doen. Overtuigt u dat de kat het medicijn inslikt. Het zal menig eigenaar zijn gebeurt dat de kat hem te slim af was en men het pilletje later op een of nader plek terug vond. Een handig hulpmiddel voor het pillen van een kat is een z.g. pillenschietter. Het is verkrijgbaar bij uw dierenarts.

De kattengreep.

Soms zijn katten echte woelwaters en willen zij gewoon niet mee werken om bijvoorbeeld medicijnen in te nemen. Het is dan gemakkelijk als u de kat in een positie kunt manoeuvreren zodat de wat lastige kat is te pillen o.i.d. Een van de grepen om een kat in bedwang te houden is de z.g. konijnengreep. U pakt de kat met beide handen vanaf de rugzijde gezien bij de vier poten op. Als u de poten vast heeft zit de kat dus klem tussen uw onderarmen. Pak eerst de twee voorpoten en breng deze voorzichtig naar de achterpoten. Daarbij heeft u zowel in de linker als wel in de rechterhand één voor en één achterpoot van de kat vast. Terwijl u de kat omhoog tilt kantelt u hem achterover als het ware op zijn rug en legt hem op uw schoot tussen uw beide benen terwijl u gaat zitten of als u prefereert te blijven staan op één opgetrokken been. Bij de laatste houding verdient het de aanbeveling uzelf zijdelings te steunen of uw voet op een verhoging te plaatsen waardoor uzelf en de kat in een stabiele houding blijven staan. Gedurende deze houding houdt u natuurlijk de kat stevig bij alle vier de poten vast. U partner of huis genoot heeft zo alle kans om de kat te pillen, ogen, oren etc. schoon te maken.

Slaapplek.

Al heb je een gouden bed met een donzen matras, nog kan het je gebeuren dat de kat nu juist dat plekje op die harde vensterbank in de zon prefereert. Katten slapen op de meest ondenkbare plaatsen. Toch ben ik van mening dat de kat zijn eigen vaste stek behoort te hebben waar hij zich desgewenst kan terugtrekken. Dat kan zijn een kussen op de bank of een slaapmandje waar u maar wilt. Als een kat zich daar nestelt moet u het ook verder met rust laten. Het is zijn plek waar niemand hem stoort. Dit voorkomt stress situaties bij de kat met name in huishoudens waar zich kleine kinderen bevinden. Indien u over meerdere katten beschikt zorg dan dat op meerdere plekken in huis van dit soort slaapgelegenheden bevinden. Zorg voor een regelmatige verschoning van de slaapmandjes of kussentjes. Vervang per ongeluk onder gespuwde kleedjes of kussens direct voor schone. Indien u showt verdient het de aanbeveling uw mandjes of kussens te sprayen of te wassen in een schimmeldodend middel. Laat u niet verleiden door mooie met beren versierde kussen of mandjes maar koop verstandig en let dus bij aankoop op de wasbaarheid en de droogtijd van het materiaal.

Voederplek.

Katten zijn gewoonte dieren die houden van orde en regelmaat. Het voeren van uw katten doet u bij voorkeur op vaste tijden en op een vaste plek. Hier komt de harde vloerbedekking goed van pas. Voedsel resten dient u terstond na het voeren te verwijderen. Afhankelijk van het voer dat u geeft kunnen resten die langer blijven liggen worden besmet door bacteriën en insecten. Bovendien laat vers voer zich makkelijker verwijderen dan reeds opgedroogd voer. Gebruik bij voorkeur roestvaste (RVS) voederschaaftjes welke bij de dieren speciaal zaak of in een huishoud speciaal zaak in alle soorten en maten verkrijgbaar zijn. Sommigen zeggen dat je door uitsluitend gebruik te maken van RVS een z.g. acne kin kunt voorkomen. De waterbak bestaat eveneens uit een RVS bak en staat bij voorkeur op een ander plek in het

huis. Het argument hiervoor is dat katten meer drinken als de waterbak op een ander plek is gelokaliseerd dan waar wordt gevoerd. Dit bevordert de doorspoeling en daarmee de nierfunctie. Wanneer u uw huis heeft voorzien van vloerbedekking adviseer ik u uw katten op het aanrecht of indien dit niet is gewenst de voerplek te voorzien van een afwasbare onderlegger. Hier ook weer een gouden regel. Voeder en drink bakjes wast u iedere dag af! Dit kan besmetting voorkomen veroorzaakt door bijvoorbeeld vliegen, vlooiën en wormen.

Sanitair voor de kat.

Omgang met de kattenbak is een van de belangrijkste onderdelen in de cattery. Nog vers in geheugen staat het toxoplasmose verhaal me voor de geest. Zonder daarbij over de gevolgen na te denken publiceerde de vak en lekenpers zo'n een voor de kat buiten gewoon negatief verhaal. De kattenbak is onlosmakelijk met de kat verbonden. Kattenbak hygiëne is essentieel voor de gezondheid binnen de cattery. Niet alleen voor de kat maar ook voor uzelf en dat van uw huisgenoten. De kattenbak kan u ook iets vertellen over de conditie van uw kat. Nergens in de cattery is de besmettingsdruk zo hoog als in de kattenbak en de inleiding maakt duidelijk dat dit niet alleen voor de kat geldt. Zelf het kleinste stukje faeces aan de rand van de bak is voldoende om grote ellende te veroorzaken. In een cattery vind je meestal een aantal bakken. Afhankelijk van het aantal dieren dat men bezit moet men rekenen op één bak per 5 katten. Per dag moeten deze bakken regelmatig worden nagekeken en zo nodig verschoond. U controleert gelijktijdig of de ontlasting er normaal uit ziet. Wie bij het lezen van dit stukje op voorhand het excuus voert van geen tijd, heeft ook geen tijd voor huisdieren! Als kattenbakvulling moet men een keuze maken tussen de verschillende aanbieders. Men moet een afweging maken tussen de voor en tegens van een bepaald product. Meer en meer komt daarbij het milieu profiel van een product om de hoek kijken want verre weg de meeste verontreinigde kattenbakvullingen belanden op de afvalberg. Steeds vaker gaan daarom stemmen op extra belasting te heffen op het houden van katten, de vervuiler betaald principe. Het stelt mij enigszins teleur dat fabrikanten van kattenbakvullingen daar zo weinig op in spelen. Stellen wij als klant dan zo weinig eisen? Als we het milieu aspect in de aankoop betrekken merken we al snel dat slechts weinige producten hieraan voldoen. Zelf gebruiken we geperste houtpijpjes. Het is een recycle materiaal wat na gebruik kan worden afgevoerd via de GFT container of de compost hoop. Bijkomstig voordeel is dat het niet zo zwaar is wat weer goed is voor de arbeid omstandigheden binnen de cattery. Een ander voordeel is dat kittens die altijd kattenbakvulling als voedselbron uitproberen, hiervan niet of nauwelijks hinder ondervinden in tegenstelling tot de steen en kleiachtige producten die vaak aanleiding tot verstopping geven. Als nadeel ervaren wij dat sommige merken niet voldoende homogeen zijn en al uit elkaar vallen alvorens het vocht heeft geabsorbeerd. Het blijft dan nogal hinderlijk aan de voetjes van uw kat hangen. Vaar niet klakkeloos blind op de advertenties in de kattebladen, dat dient slechts een ander doel maar ga uit van uw eigen objectiviteit of dat van bijvoorbeeld een consumenten bond. De Duitse consumentenbond deed nog niet zolang geleden een aardig onderzoek naar kattenbak vulling. Bij het lezen van dit verslag vond ik het jammer dat in dit onderzoek de eventuele gevolgen bij huidcontact niet nader is onderzocht. Ik weet dat sommige katten nogal allergisch kunnen reageren op bepaalde kattenbak vullingen. Kattenbakken worden dagelijks geleegd. Indien u milieuvriendelijke kattenbakvulling gebruik welke u op uw eigen composthoop wilt uitstrooien dan kunt u het best de faeces eruit scheppen en in het toilet deponeren, hiermee voorkomt u overmatig stank en vliegen. Natuurlijk kunt u de gehele inhoud van de kattenbak ook kwijt in de GFT bak. Waar u de katten bak schoonmaak hangt af van uw persoonlijke voorkeur of het sanitair wat u daarvoor beschikbaar heeft. Als het enigszins mogelijk is doet u het dan liever niet in de gootsteen waar u ook de afwas in doet of uw groente in spoelt. Zaak is dat u de kattenbak

schoonmaakt met allesreiniger. Vaak vragen mensen zich af of er een desinfectans gebruik dient worden. Navraag geeft verschillende antwoorden. De meeste bacteriën en virussen vernietigt men al met een gewone zeep oplossing. Zelf ga ik ervan uit dat wanneer een katten populatie gezond is en er geen sprake is van diarree o.i.d. dat een zeep oplossing voldoende is. Wanneer men echter zieke dieren heeft die de kattenbak met andere delen gebruik ik een desinfectans als naspoeeling bijvoorbeeld Halamid. Een scheutje chloor kan natuurlijk ook. Wel goed na spoelen! Tussentijdse verschoneren doet u met een schepje, wat u natuurlijk ook regelmatig moet schoonmaken. Randvervuiling kunt u verwijderen met een tissue met heet water gevolgd door een tissue met bijvoorbeeld een ruiten reiniger of een desinfectans welke u daartoe in een verstuiver altijd bij de hand heeft staan. Als u dekkaters bezit dan weet u dat zij hun territorium met faeces afbakenen. Straf hem dan niet hij volgt slecht zijn natuurlijk instinct. Bedenkt dan dat u degene bent die hen tot dit gedrag heeft gemaakt want hun gecastreerde broeders zullen dit nooit doen! Haal de faeces zo spoedig mogelijk weg en voorkom daarmee dat vooral in de zomer vliegen de kans krijgen hun eitjes erin te leggen. Maak er een gewoonte van om na elke reiniging van de kattenbak uw handen te wassen en de gehele wasplaats te schrobben. Slechts dan voorkomt u besmetting van uzelf en dat van de kat.

Management bij het fokken van een nest.

De geboorte en het groot brengen van kittens is voor iedere fokker altijd weer een intensieve maar buitengewoon plezierige aangelegenheid. Reeds eerder publiceerde ik het artikel "moeders"

Is er nog toekomst voor de raskat.

We kunnen de vraag ook anders stellen, mogen we straks nog wel fokken? De nieuwe regelgeving m.b.t. de gezondheid en welzijn van dieren zal binnen niet afzienbare tijd een feit zijn. De nieuwe regelgeving belooft voor een aantal katten rassen niet veel goeds. Ook zal onderscheid worden gemaakt tussen zogenaamde hobby fokkers en bedrijfsmatige fokkers. Is het dan allemaal zo vreselijk erg wat erboven ons hoofd hangt? Ik denk van niet. Fokkers van rassen die beperkingen krijgen opgelegd moeten maar eens kritisch bij zichzelf nagaan of de balans werkelijk al niet te ver naar de negatieve kant is doorgeslagen of dat hun vereniging of rasclub mede door hun toedoen wel de juiste doelstellingen heeft nagestreefd of zelfs nog doet. Fokkers die niet over de juiste kennis of faciliteiten beschikken zullen worden beperkt in hun handelen. Lijkt me ten aanzien van het welzijn van onze kat ook geen onredelijk voorstel. Gelukkig blijven voor de meeste eigenaren hun katten nog steeds in de eerste plaats huisgenootjes, gezelligheidsdieren noem het voor mijn part luxe dieren. Het zijn huisgenoten die de nodige aandacht vragen, je bent er de gehele dag mee bezig. Is er nog leven na de kat denk ik wel eens? Het is fijn om zo'n prachtig dier te kunnen fokken, van zijn schoonheid en zijn speciale karakter te mogen genieten. Zelf fok ik wat ik mooi vindt. Daar zal geen wet mij in kunnen beperken. Het is onzinnig wanneer men er van uit gaat voor anderen te moeten fokken! Dan is men bedrijfsmatig bezig wat totaal in strijd is met het belang en welzijn van de kat en derhalve ongewenst. Productie van katten mag nooit een doel op zich worden! Stop dan maar liever helemaal met fokken. In de opvanghuizen en asiels zitten al genoeg lieve en aanhankelijke katten die ook graag een goed en liefde vol tehuis willen hebben! Het is de taak en enige bestaansrecht van een vereniging om fokkers te stimuleren en vooral ook te ondersteunen waar het gaat om het verder ontwikkelen van de kat. Waarbij de grenzen van gezondheid en vooral ook het welzijn van de kat al dan niet gedicteerd door de overheid, niet mogen worden overschreden. De fok van de kat moet vooral progressief blijven! Per slot van

rekening rijden we nu ook allemaal liever in een moderne auto in plaats van met een paard en wagen!

Conclusie

Voorkom stress in uw cattery. Het is wetenschappelijk bewezen dat stressige katten bevattelijker voor ziekten zijn. Indien uw katten stressig zijn probeer dan de oorzaak te achterhalen, te beginnen met na te gaan of u wel zoveel katten in uw huis kunt plaatsen. Het al oude spreekwoord, bezint eer gij begint past in dit traject het best! U bent een slechte cattery manager wanneer u telkens dieren moet herplaatsten simpel omdat uw ego of ogen groter waren dan uw huis. Zorg in de eerste plaats voor een goede en hygiënische behuizing voor uw katten. Ga bij inrichting ervan planmatig te werk. Denk daarbij aan de dagelijkse handeling die u in die ruimte moet uitvoeren. Observeer uw katten. Fok uitsluitend met gezonde goed gesocialiseerde katten welke redelijkerwijs aan de standaard voldoen. Socialiseer uw kittens zodanig dat zij niet bang zijn voor mensen opdat u of de toekomstige eigenaar de kat op normale wijze kan hanteren indien dat nodig is. Wees kritisch naar uzelf maar ook naar uw vereniging of rasclub. Steun maatregelen die voor uw kat het best zijn en wees in dit traject vooral niet subjectief.

Cattery management is slechts een instrument die u kan helpen deze aaihbare wezens vooral ook gezond te houden. Niet alleen voor nu, voor uzelf of ter meerder eer en glorie van uw cattery maar vooral ook voor degene die in de toekomst met uw foklijn zich met net zoveel enthousiasme als uzelf zal inzetten voor het behoud van onze dierbare kat.

Henk Keers

mei 1996,